

Sa

Sektorske_analize

rujan 2025. _ broj 124 _ godina 14 ISSN: 1848-8986

eiz ekonomski
institut,
zagreb

hr
HR EXCELLENCE IN RESEARCH

 Financira
Europska unija
NextGenerationEU

_Farmaceutska industrija

Autorica **Ljiljana Božić**

_Sadržaj

_3 Glavni sektorski pokazatelji

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) za lipanj 2025. godine, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka činila je 6,34 posto ukupne industrijske proizvodnje u Hrvatskoj.

_8 Farmaceutska industrija u Europi

U prošloj je godini nastavljen trend povećanja obujma proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka na razini 27 zemalja članica Europske unije.

_12 Najveći svjetski proizvođači

Najprodavaniji lijek u 2024. godini u svijetu i dalje je Keytruda, lijek za liječenje onkoloških bolesti, koji proizvodi Merck. Ukupna prodaja ovog lijeka u prošloj je godini iznosila 29,5 milijardi USD i u odnosu na 2023. godinu porasla je za 17,9 posto.

_15 Vodeća trgovačka društva u Hrvatskoj

Zajedno je deset vodećih trgovačkih društava u 2024. godini imalo ukupni prihod u iznosu od 1.437,91 milijuna eura.

_19 Zaključak

Poslovanje vodećih trgovačkih društava u farmaceutskoj industriji u Hrvatskoj prošle su godine obilježili rast prihoda, povećanje likvidnosti te smanjenje zaduženosti.

Ova publikacija
izrađena je u
sklopu aktivnosti
"Popularizacija
znanosti kroz
publikaciju Sektorske
analize" u Ekonomskom
institutu, Zagreb
te sufinancirana
sredstvima iz
**Nacionalnog plana
oporavka i otpornosti
2021.-2026. –
NextGenerationEU.**

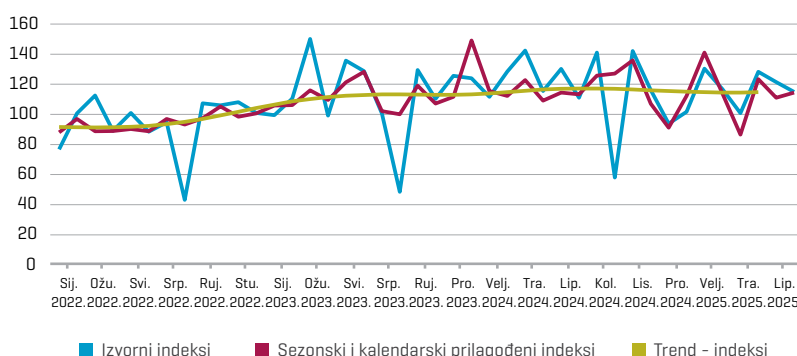
Glavni sektorski pokazatelji

“U lipnju ove godine obujam proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka na međugodišnjoj je razini povećan za 1 posto.

Slika 1.
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (2021. = 100)

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) za lipanj 2025. godine, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka činila je 6,34 posto ukupne industrijske proizvodnje u Hrvatskoj. Podaci iz istog izvora ukazuju na godišnji pad obujma proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka u prvih šest mjeseci ove godine za 1 posto u odnosu na isto razdoblje 2024. godine. U siječnju 2025. godine ostvaren je značajan porast obujma industrijske proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka, i to za 22,8 posto u odnosu na isti mjesec 2024. godine. Međutim, u ožujku ove godine obujam industrijske proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka bio je za gotovo 30 posto manji nego u ožujku 2024. godine. U lipnju ove godine obujam proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka na međugodišnjoj je razini povećan za 1 posto. U odnosu na prosjek 2024. godine, prema izvornim indeksima obujma industrijske proizvodnje, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i pripravaka u lipnju je smanjena za 1 posto.

Prema mjesečnim stopama promjene izračunatim iz sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa u lipnju 2025. godine, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i pripravaka u odnosu na prethodni mjesec porasla je za 3,1 posto. Osim u lipnju, obujam proizvodnje u farmaceutskoj industriji na mjesečnoj je razini povećan u siječnju i travnju ove godine. U travnju je povećanje obujma iznosilo čak 42,8 posto u odnosu na ožujak. S druge strane, na mjesečnoj razini ove je godine obujam proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka zabilježio pad u veljači (-19,2 posto), ožujku (-24,1 posto) i svibnju (-10 posto).

U DJELATNOSTI PROIZVODNJE OSNOVNIH FARMACEUTSKIH PROIZVODA I FARMACEUTSKIH PRIPRAVAKA PROŠLE JE GODINE U PROSJEKU BILO ZAPOSLENO 6.154 ZAPOSLENIH.

“U lipnju ove godine zalihe gotovih farmaceutskih proizvoda kod proizvođača činile su 13,5 posto ukupnih zaliha gotovih proizvoda kod proizvođača.

“Zaposlenost u farmaceutskoj industriji ove je godine nastavila rasti u odnosu na prosjek 2024. godine.

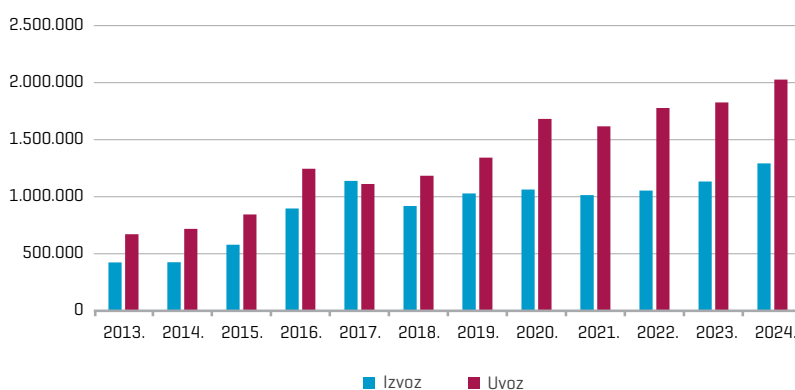
U lipnju ove godine zalihe gotovih farmaceutskih proizvoda kod proizvođača činile su 13,5 posto ukupnih zaliha gotovih proizvoda kod proizvođača. U odnosu na isti mjesec 2024. godine, one su bile za 27,3 posto veće. U usporedbi sa svibnjem 2025. godine, zalihe farmaceutskih proizvoda i pripravaka u lipnju 2025. godine bile su za 2,4 posto manje. Zalihe gotovih farmaceutskih proizvoda u lipnju ove godine bile su za 21,2 posto više u odnosu na prosjek iz 2024. godine.

Prema privremenim podacima DZS-a, zaposlenost u farmaceutskoj industriji ove je godine nastavila rasti u odnosu na prosjek 2024. godine. U djelatnosti proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka prošle je godine u prosjeku bilo zaposleno 6.154 zaposlenih. U usporedbi s prosječnim brojem zaposlenih u ovoj djelatnosti 2023. godine, broj zaposlenih povećan je za 3,2 posto. Podaci za srpanj ove godine ukazuju na 6.239 zaposlenih osoba. U odnosu na prethodni mjesec, broj zaposlenih ove industrije smanjen je za 0,3 posto, dok je na međugodišnjoj razini povećan za 0,9 posto. Podaci o proizvodnosti rada u prosincu 2024. godine ukazuju na pad od 19,7 posto u odnosu na isti mjesec 2023. godine.

U 2024. godini zaposlenicima u djelatnosti proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka isplaćivana je prosječna mjesečna bruto plaća u iznosu od 2.613 eura. Na međugodišnjoj je razini prosječna bruto plaća zaposlenika u ovoj djelatnosti porasla za 10,3 posto. U prvih šest mjeseci prosječna mjesečna bruto plaća u farmaceutskoj je industriji iznosila 3.122 eura, što je u odnosu na isto razdoblje godinu ranije povećanje od 13,7 posto.

Slika 2.
Vanjskotrgovinska razmjena, proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka od 2013. do 2024., u tisućama eura

Izvor: Državni zavod za statistiku.

U 2024. GODINI ZAPOSLENICIMA U DJELATNOSTI PROIZVODNJE FARMACEUTSKIH PROIZVODA I PRIPRAVAKA ISPLAĆIVANA JE PROSJEČNA MJESEČNA BRUTO PLAĆA U IZNOSU OD 2.613 EURA.

“U 2024. godini iz inozemstva je uvezeno farmaceutskih proizvoda i pripravaka u vrijednosti 2,0 milijarde eura.

U 2024. godini iz inozemstva je uvezeno farmaceutskih proizvoda i pripravaka u vrijednosti 2,0 milijarde eura. Povećanje je to od 11 posto u odnosu na 2023. godinu. Što se tiče izvoza farmaceutskih proizvoda i pripravaka, njihova je vrijednost u 2024. godini bila 1,3 milijarde eura, što je povećanje od 13,9 posto na međugodišnjoj razini. U prošloj je godini, dakle, nastavljen trend povećanja vrijednosti i uvoza i izvoza farmaceutskih proizvoda. I dalje vrijednost uvoza farmaceutskih proizvoda i pripravaka značajno nadmašuje vrijednost izvoza (slika 2). Pokrivenost uvoza izvozom farmaceutskih proizvoda u 2024. godini bila je 63,7 posto.

Privremeni podaci DZS-a za prvih pet mjeseci ove godine ukazuju da je u navedenom razdoblju izvezeno nešto manje farmaceutskih proizvoda i pripravaka nego u istom razdoblju 2024. godine. Konkretno, vrijednost izvoza proizvoda farmaceutske industrije u prvih pet mjeseci ove godine iznosila je 517,6 milijuna eura, što je smanjenje od 0,4 posto na međugodišnjoj razini. U istom je razdoblju uvezeno farmaceutskih proizvoda u vrijednosti 895,9 milijuna eura. Vrijednost uvoza farmaceutskih proizvoda i pripravaka u prvih pet mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje 2024. godine povećana je za 4,2 posto. U prvih pet mjeseci ove godine, dakle, uvoz farmaceutskih proizvoda raste i iznosom nadmašuje vrijednost izvoza koji istovremeno bilježi pad u odnosu na prethodnu godinu.

“U odnosu na srpanj 2024. godine, proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka u istom mjesecu ove godine bile su za 3,4 posto više.

Indeksi proizvođačkih cijena na domaćem, nedomaćem i ukupnom tržištu u srpnju ove godine ukazuju na povećanje proizvođačkih cijena farmaceutskih proizvoda i pripravaka u odnosu na isti mjesec 2024. godine. Proizvođačke cijene proizvoda farmaceutske industrije u navedenom su mjesecu nešto više porasle na nedomaćem tržištu. U odnosu na srpanj 2024. godine, proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka na nedomaćem tržištu u istom mjesecu ove godine bile su za 3,4 posto više. U istom su razdoblju proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda na domaćem tržištu porasle za 2,8 posto. U srpnju ove godine cijene su na ukupnom tržištu porasle za 3,2 posto u odnosu na one iz srpnja 2024.

Povećanje cijena proizvoda farmaceutske industrije u srpnju 2025. godine još je značajnije u usporedbi s proizvođačkim cijenama u ovoj industriji 2021. godine. Proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka u srpnju ove godine bile su za 8,3 posto više nego 2021. godine.

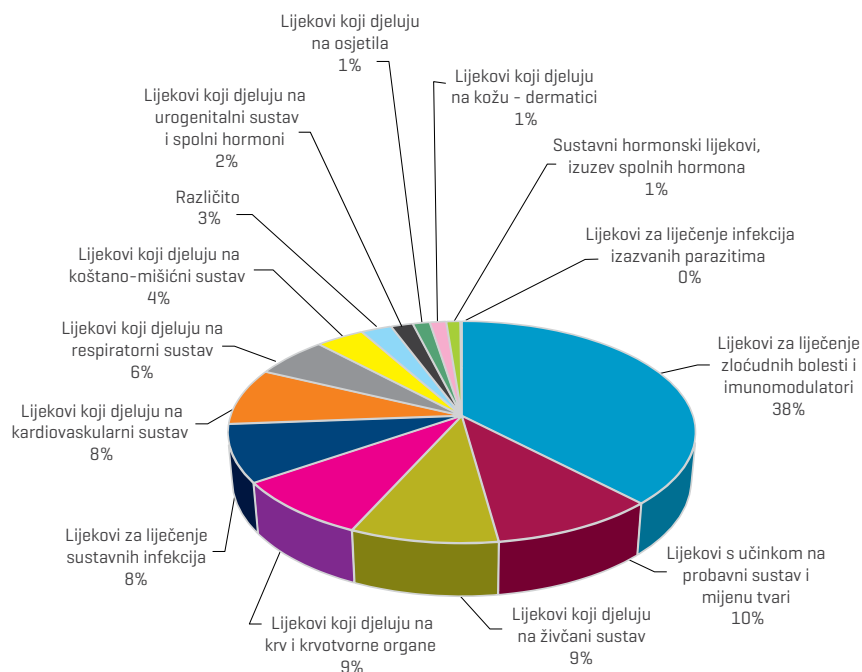
POKRIVENOST UVOZA IZVOZOM FARMACEUTSKIH PROIZVODA U 2024. GODINI BILA JE 63,7 POSTO.

Indeks proizvođačkih cijena farmaceutskih proizvoda i pripravaka na nedomaćem tržištu ukazuje na povećanje cijena u srpnju ove godine od 17,6 posto u odnosu na 2021. godinu. Proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka u srpnju ove godine na ukupnom tržištu bile su 11,4 posto više nego 2021. godine.

U 2024. godini porasle su i potrošačke cijene farmaceutskih proizvoda u odnosu na 2023. godinu, i to za 2,4 posto. U srpnju ove godine potrošačke cijene farmaceutskih proizvoda porasle su na međugodišnjoj razini za 4,9 posto. U odnosu na lipanj 2025. godine, potrošačke cijene farmaceutskih proizvoda bile su 0,1 posto više. Povećanje potrošačkih cijena farmaceutskih proizvoda u srpnju ove godine u usporedbi s cijenama iz 2015. godine iznosi 14,9 posto.

Slika 3.
Udio glavnih skupina
lijekova u ukupnoj
potrošnji lijekova u
Republici Hrvatskoj u
2023. godini

Izvor: Agencija za lijekove i
medicinske proizvode (HALMED).

U 2024. GODINI PORASLE SU I POTROŠAČKE CIJENE FARMACEUTSKIH PROIZVODA U ODNOSU NA 2023. GODINU, I TO ZA 2,4 POSTO.

“Prema izvješću Agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED), u 2023. godini u Hrvatskoj je na lijekove potrošeno ukupno 1.554.635.277 eura.

Prema izvješću Agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED), u 2023. godini u Hrvatskoj je na lijekove potrošeno ukupno 1.554,6 milijuna eura. Najveći udio u ukupnoj vrijednosti potrošnje lijekova u toj su godini imali lijekovi za liječenje zloćudnih bolesti i imunomodulatori, na koje je potrošen iznos od 588,1 milijuna eura, što je 38 posto ukupne potrošnje lijekova izraženo financijski. Slijede ih lijekovi s učinkom na probavni sustav i mijenu tvari, na koje je u 2023. godini potrošeno 155,2 milijuna eura, što čini 10 posto ukupne potrošnje lijekova u 2023. godini. Udio glavnih skupina lijekova u ukupnoj potrošnji lijekova u Republici Hrvatskoj u 2023. godini prikazan je na slici 3.

Podaci HALMED-a o potrošnji lijekova u 2024. godini u ovom trenutku nisu dostupni. No, iz izvješća o poslovanju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) može se zaključiti da je vrijednost potrošnje lijekova u Hrvatskoj u 2024. godini porasla. Naime, HZZO je izvijestio kako je za lijekove na recepte izdane u ljekarnama u 2024. na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja 10 posto više sredstava nego 2023. godine. Konkretno, radi se o iznosu od 737,5 milijuna eura. To je svakako povezano s povećanjem cijena lijekova, ali i povećanjem broja izdanih recepata. U 2024. godini ih je, prema izvješću o poslovanju HZZO-a, bilo 3,7 posto više nego 2023. godine. HZZO je također u 2024. godini za posebnu skupe lijekove platio ukupno 406,4 milijuna eura, odnosno 5,9 posto više nego u 2023. godini.

Farmaceutska industrija u Europi

— U prošloj je godini nastavljen trend povećanja obujma proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka na razini 27 zemalja članica Europske unije. U odnosu na obujam proizvodnje iz 2021., proizvodnja farmaceutskih proizvoda i pripravaka u 2024. godini povećana je za 31,7 posto. Eurostatovi podaci pokazuju da je u navedenom razdoblju obujam proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda na razini EU-a povećan za čak 95,1 posto. Obujam proizvodnje farmaceutskih pripravaka u 2024. godini u EU-u je bio za 21,6 posto veći u odnosu na onaj iz 2021.

“Ukupni promet u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka na razini EU-a u prošloj je godini porastao za 38,9 posto u odnosu na 2021. godinu.

Ukupni promet u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka na razini EU-a u prošloj je godini porastao za 38,9 posto u odnosu na 2021. godinu. Promet na domaćem tržištu u ovoj je djelatnosti prošle godine u EU-u bio za 38,8 posto veći u usporedbi s 2021. godinom. Na razini Europske unije u 2024. godini povećan je i promet na nedomaćem tržištu u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka, i to za 45,7 posto u odnosu na baznu 2021. godinu.

U farmaceutskoj industriji na razini EU-a u prošloj je godini nastavljen trend povećanja proizvođačkih cijena. Na ukupnom su tržištu proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka u 2024. godini bile za 6,2 posto više nego u 2021. godini. Proizvođačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka na domaćem tržištu u Europskoj uniji prošle su godine bile za 8,3 posto više nego 2021. godine. Što se tiče proizvođačkih cijena farmaceutskih proizvoda i pripravaka na nedomaćem tržištu, one su prošle godine bile za 5,3 posto više u odnosu na baznu 2021. godinu.

“U Europskoj uniji prošle je godine nastavljen trend povećanja broja zaposlenih u djelatnosti proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka.

U Europskoj uniji prošle je godine nastavljen trend povećanja broja zaposlenih u djelatnosti proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka. U odnosu na 2023. godinu, u ovoj je djelatnosti u EU-u bilo zaposleno 3,4 posto više zaposlenika. U usporedbi s brojem zaposlenih u ovoj djelatnosti 2021. godine, u prošloj je godini došlo do povećanja od 12,2 posto. U isto vrijeme rasle su i bruto plaće zaposlenika u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka u EU-u. Konkretno, one su 2024. godine porasle za 6,8 posto

U FARMACEUTSKOJ INDUSTRIJI NA RAZINI EU-a U PROŠLOJ JE GODINI NASTAVLJEN TREND POVEĆANJA PROIZVOĐAČKIH CIJENA.

na međugodišnjoj razini te čak 25,5 posto u usporedbi s 2021. godinom. U prošloj je godini povećan i broj sati rada zaposlenika u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka. Oni su na razini Europske unije radili 3,2 posto više nego 2023. U usporedbi s brojem sati rada po zaposleniku iz 2021., povećanje u 2024. godini iznosilo je 11,9 posto.

Europska federacija farmaceutske industrije i udruga (EFPIA) ove je godine objavila podatke o farmaceutskoj industriji u Europi (što uključuje zemlje EU-a, Norvešku, Švicarsku, Veliku Britaniju, Srbiju, Tursku i Rusiju) za 2023. i procjene za 2024. godinu. U tablici 1 prikazani su odabrani sektorski pokazatelji.

EFPIA procjenjuje kako je obujam proizvodnje proizvoda farmaceutske industrije u Europi u prošloj godini porastao za 8,5 posto u odnosu na 2023. godinu i dostigao iznos od 440 milijardi eura. Također procjenjuje da je vrijednost farmaceutskog tržišta po tvorničkim cijenama u 2024. godini iznosila 274,5 milijardi eura, odnosno da je na međugodišnjoj razini povećana za 7,5 posto. U Europi su plaćanja za lijekove iz nacionalnog zdravstvenog sustava u sklopu ambulantne skrbi u 2024. godini bila za 7,1 posto viša nego 2023. godine. Njihova se vrijednost procjenjuje na 185 milijardi eura.

Procjene EFPIA-e i za druge sektorske pokazatelje poslovanja farmaceutske industrije u Europi ukazuju na povećanja u odnosu na 2023. godinu. Tako se procjenjuje da je izvoz farmaceutskih proizvoda i pripravaka u 2024. godini porastao za 6,6 posto, a uvoz za 3,6 posto u odnosu na 2023. godinu. Vrijednost izvoza farmaceutskih proizvoda u prošloj je godini iznosila 705 milijardi eura. U isto je vrijeme uvezeno farmaceutskih proizvoda u vrijednosti 485 milijardi eura. Vrijednost izvezenih proizvoda farmaceutske industrije u Europi u 2023., kao i 2024., veća je od vrijednosti uvoza, tj. vanjskotrgovinska bilanca je pozitivna. Procjenjuje se da je vanjskotrgovinski suficit na razini Europe prošle godine povećan za 13,7 posto na međugodišnjoj razini.

VODEĆE EUROPSKO PODUZEĆE U FARMACEUTSKOJ INDUSTRIJI PO ULAGANJIMA U ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U 2023. BIO JE SANOFI.

Tablica 1.
Odabrani pokazatelji
farmaceutske industrije
u Europi u 2023. i 2024.
godini

Napomene: * Podaci za uvoz i izvoz uključuju međurazmjenu zemalja EU-27. ** Podaci za 2024. su procijenjeni.

Izvor: EFPIA [2025].

	2023.	2024.**	Indeks 2024./2023.
Proizvodnja (u mil. eura)	405.701	440.000	108,5
Izvoz (u mil. eura)*	661.559	705.000	106,6
Uvoz (u mil. eura)*	468.032	485.000	103,6
Vanjskotrgovinska bilanca (u mil. eura)	193.527	220.000	113,7
Izdaci za istraživanje i razvoj (u mil. eura)	52.373	55.000	105,0
Broj zaposlenih	940.555	950.000	101,0
Zaposleni u istraživanju i razvoju	123.535	130.000	105,2
Ukupna vrijednost farmaceutskog tržišta po tvorničkim cijenama (u mil. eura)	274.545	295.000	107,5
Plaćanja za lijekove iz nacionalnog zdravstvenog sustava (ambulantna skrb) (u mil. eura)	172.689	185.000	107,1

Procijenjeno je kako je u 2024. godini u ovom sektoru u Europi radilo 950.000 zaposlenika, od čega 130.000 u istraživanju i razvoju. Broj zaposlenih na međugodišnjoj razini bio je 1 posto veći. Što se tiče broja zaposlenih u istraživanju i razvoju, njegovo se povećanje procjenjuje na 5,2 posto.

Iznos ulaganja farmaceutske industrije u istraživanje i razvoj u Europi u 2023. godini dosegao je iznos od 52,5 milijardi eura. Očekuje se kako je taj iznos u 2024. godini povećan za 5 posto, odnosno da su ukupni izdaci za istraživanje i razvoj farmaceutske industrije u Europi iznosili 55 milijardi eura. Po ulaganjima u istraživanje i razvoj farmaceutske industrije u 2023. godini vodeća zemlja bila je Velika Britanija, u kojoj su ulaganja u istraživanje i razvoj u navedenoj godini iznosila 10,2 milijarde eura.

Prema podacima Europske komisije prikazanim u tablici 2, vodeće europsko poduzeće u farmaceutskoj industriji po ulaganjima u istraživanje i razvoj u 2023. bio je Sanofi. Zahvaljujući povećanju ulaganja u istraživanje i razvoj za skromnih 0,3 posto u odnosu na 2022. godinu, ovo je poduzeće zadržalo prvo mjesto. U 2023. godini Sanofi je u aktivnosti istraživanja i razvoja uložio ukupno 6.728,0 milijuna eura. Intenzitet ulaganja u istraživanje i razvoj (omjer ulaganja u istraživanje i razvoj u odnosu na neto prodaju) iznosio je 15,6 posto, jednako kao i 2022. godine.

“Najveći intenzitet ulaganja u istraživanje i razvoj u 2023. godini među deset vodećih europskih farmaceutskih poduzeća imao je BioNTech.

Tablica 2.
Deset vodećih farmaceutskih kompanija u Europi po ulaganjima u istraživanje i razvoj 2023. godine

Izvor: Europska komisija [2024].

Na drugom mjestu ljestvice vodećih farmaceutskih kompanija po ulaganju u istraživanje i razvoj u 2023. godini nalazi se Boehringer Sohn, čija su ulaganja u istraživanje i razvoj iznosila 5.766,0 milijuna eura i povećana su za 14,2 posto u odnosu na 2022. godinu. Slijedi ga Bayer koji je u 2023. godini uložio u istraživanje i razvoj 5.461,0 milijuna eura. Na međugodišnjoj su se razini ulaganja u istraživanje i razvoj ove kompanije smanjila za 17,6 posto, što je ujedno najveće međugodišnje smanjenje ulaganja u istraživanje i razvoj među deset vodećih poduzeća ovog sektora u Europi u 2023. godini. Uz Merck DE, to je jedina farmaceutska kompanija od deset vodećih po ulaganju u I/R koja je u 2023. ulagala u ovu aktivnost manje nego u 2022. godini.

Najveće povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u ovom sektoru u Europi u 2023. imali su Jazz Pharmaceuticals i Genmab koji su svoja ulaganja u istraživanje i razvoj na međugodišnjoj razini povećala za 46,5 odnosno 46,2 posto. Jazz Pharmaceuticals je u 2023. godini u istraživanje i razvoj uložio 773,8 milijuna eura, što predstavlja 22,2 posto neto prodaje te kompanije. Ulaganje u istraživanje i razvoj kompanije Genmab u navedenoj je godini iznosilo 858,3 milijuna eura, odnosno 38,8 posto neto prodaje.

Najveći intenzitet ulaganja u istraživanje i razvoj u 2023. godini među deset vodećih europskih farmaceutskih poduzeća imao je BioNTech. U istraživanje i razvoj navedene je godine BioNTech uložio 46,6 posto svoje neto prodaje. Riječ je o iznosu od 1.779,6 milijuna eura koji je povećan u odnosu na 2022. godinu za 29,7 posto.

	Izdaci za I/R (u mil. eura)	Međugodišnja promjena [%]	Intenzitet [%]
Sanofi	6.728,0	0,3	15,6
Boehringer Sohn	5.766,0	14,2	22,5
Bayer	5.461,0	-17,6	11,5
Novo Nordisk	3.941,2	35,0	12,6
Merck DE	2.438,0	-0,4	11,6
BioNTech	1.779,6	29,7	46,6
UCB	1.543,0	2,0	31,7
Servier	866,0	11,0	16,3
Genmab	858,3	46,2	38,8
Jazz Pharmaceuticals	773,8	46,5	22,2

Najveći svjetski proizvođači

 Najprodavaniji lijek u 2024. godini u svijetu i dalje je Keytruda, lijek za liječenje onkoloških bolesti, koji proizvodi Merck. Ukupna prodaja ovog lijeka u prošloj je godini iznosila 29,5 milijardi USD i u odnosu na 2023. godinu porasla je za 17,9 posto. Uvjerljivo vodeći lijek po vrijednosti ukupne prodaje u vrijeme pandemije i jedan od vodećih lijekova po prodaji u prvim godinama nakon pandemije, cjepivo Comirnaty, prošle je godine zabilježilo pad vrijednosti ukupne prodaje od gotovo 50 posto u usporedbi s 2023. godinom. No, i dalje je to jedan od dvadeset najprodavanijih lijekova u svijetu u 2024. godini, s ukupnom vrijednošću prodaje od 7,8 milijardi USD. Inače, Pfizer, koji proizvodi i cjepivo Comirnaty, prošle je godine ostvario izniman porast prodaje svog antivirusnog lijeka za liječenje infektivnih bolesti Paxlovid od 346,9 posto. Njegova ukupna prodaja u prošloj godini Pfizeru je donijela 5,7 milijardi USD.

Kako je u prethodnim godinama bilo i najavljivano, u prošloj je godini došlo do povećanja prodaje lijekova za liječenje metaboličkih bolesti koji se koriste za liječenje dijabetesa i gubitak težine. Najprodavaniji među njima je Ozempic, treći najprodavaniji lijek na svijetu u prošloj godini. Novo Nordisk je od njegove prodaje ostvario prihod u iznosu od 17,5 milijardi USD, odnosno 25,8 posto više nego u 2023. godini. Najveće povećanje prodaje od čak 123,5 posto u ovoj skupini lijekova ostvario je Mounjaro kompanije Eli Lilly. Vrijednost njegove prodaje u prošloj godini bila je 11,5 milijardi USD. Wegovy, također GLP-1 lijek, u 2024. godini imao je prodaju u vrijednosti 8,4 milijarde USD. U usporedbi s godinom ranije, njegova je prodaja porasla za 85,7 posto.

 Prema procjenama iz izvješća Evaluate World Preview 2025, GLP-1 [glukagonu sličan peptid-1] lijekovi će do 2030. godine postati vodeća kategorija lijekova po prodaji u svijetu te će vodećih pet lijekova biti upravo iz ove kategorije.

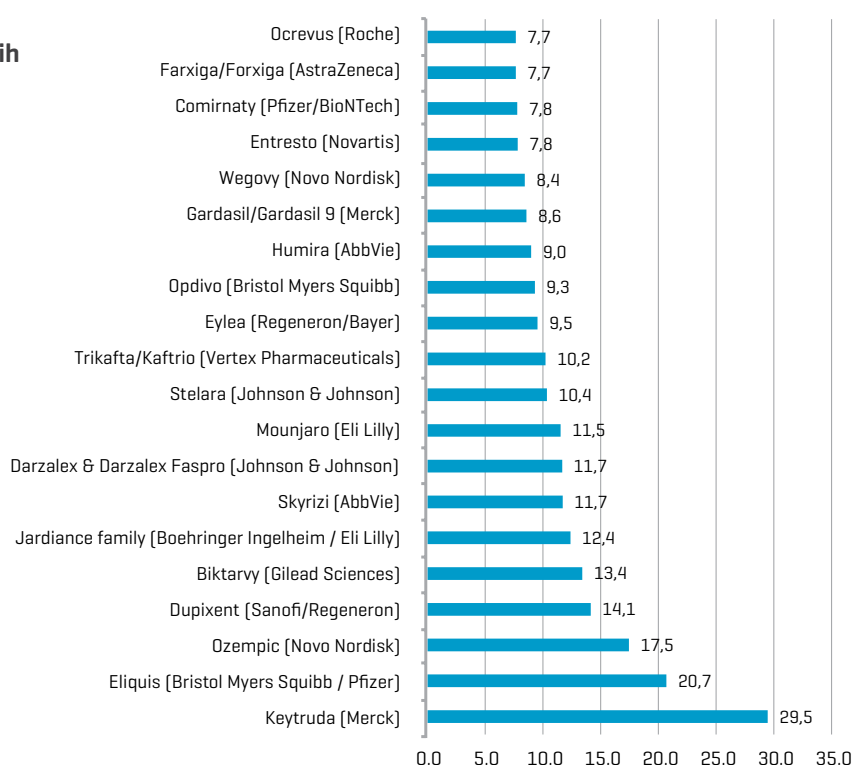
Prema procjenama iz izvješća Evaluate World Preview 2025 [2025], GLP-1 [glukagonu sličan peptid-1] lijekovi će do 2030. godine postati vodeća kategorija lijekova po prodaji u svijetu te će vodećih pet lijekova biti upravo iz ove kategorije. Pritom se procjenjuje da će dominirati lijekovi koje proizvodi Eli Lilly. Procjenjuje se da će prodaja njihovog lijeka Mounjaro u 2030. dosegnuti iznos od 36,2 milijarde USD, a prodaja lijeka Zepbound 25,5 milijardi dolara. Zbog sporog odgovora na potražnju tržišta Novo Nordisk je izgubio prednosti koje je imao ušavši prvi na ovo tržište. Stoga

U PROŠLOJ JE GODINI DOŠLO DO POVEĆANJA PRODAJE LIJEKOVA ZA LIJEČENJE METABOLIČKIH BOLESTI KOJI SE KORISTE ZA LIJEČENJE DIJABETESA I GUBITAK TEŽINE.

EvaluatePharma procjenjuje da će prodaja njihovog Ozempica u 2030. godini iznositi 24,4 milijarde USD, dok će prodaja Wegovya doseći iznos od 18,1 milijardu dolara. Ovome svakako može doprinijeti i najava Svjetske zdravstvene organizacije da će GLP-1 lijekove preporučiti za liječenje pretilosti kod odraslih osoba [Hina, 2025].

Slika 4.
Dvadeset najprodavanijih
lijeкова na svijetu u
2024. godini i njihovi
proizvođači,
u milijardama USD

Izvor: Drug Discovery and Development (2025).

Značajan pad prodaje prošle je godine zabilježila Humira, što je posljedica isteka patentne zaštite i pojave biosličnih lijekova. To je još uvijek jedan od 20 najprodavanijih lijekova u svijetu. Ukupna vrijednost njegove prodaje prošle je godine bila 9 milijardi USD, ali je na međugodišnjoj razini ona smanjena za 37,6 posto. AbbVie ovo smanjenje prodaje nadomješta povećanjem prodaje svog lijeka Skyrizi koja je povećana za 50 posto i iznosila je 11,7 milijardi USD, što je ovaj lijek svrstalo na sedmo mjesto najprodavanijih lijekova u svijetu u 2024. godini.

Što se tiče vodećih svjetskih kompanija po prodaji lijekova na recept u 2024. godini, vodeće mjesto i dalje drži Johnson & Johnson, čiji je prihod od prodaje lijekova na recept iznosio 55,8 milijardi USD [tablica 3].

Na drugom je mjestu kompanija AbbVie koja je od prodaje lijekova na recept u 2024. godini ostvarila prihod u iznosu od 54,5 milijardi USD. Najprodavaniji lijekovi na recept ove kompanije su već spomenuti Skyrizi i Humira, a slijedi ih Rinvoq.

Tablica 3.
Deset vodećih kompanija na tržištu lijekova na recept po prodaji i njihova ulaganja u istraživanje i razvoj u 2024. godini, u milijardama USD

Izvor: EvaluatePharma [2025]
prema Christel [2025].

	Prodaja	Ulaganje u I/R	Istraživanje i razvoj kao % prihoda od prodaje lijekova na recept
Johnson & Johnson	55,745	17,034	30,6
AbbVie	54,484	8,056	14,8
Merck & Co.	54,314	17,865	32,9
Roche	52,457	14,818	28,2
Pfizer	51,953	10,822	20,8
AstraZeneca	50,946	12,211	24,0
Novartis	50,191	9,302	18,5
Bristol Myers Squibb	47,821	9,782	20,5
Sanofi	44,243	8,000	18,1
Novo Nordisk	42,122	6,971	16,5

Merck & Co. je značajan dio od ukupno 54,3 milijarde USD prihoda od prodaje lijekova na recept u prošloj godini ostvario od prodaje onkološkog lijeka Keytruda. Konkretno, ovaj lijek generirao je 54,3 posto ukupnih prihoda od prodaje lijekova na recept ove kompanije u prošloj godini. Lijek ima patentnu zaštitu do 2028. godine, a druge kompanije rade na razvoju biosličnih lijekova čija će pojava na tržištu nakon isteka patentne zaštite dovesti do smanjenja prodaje Keytrude.

Suočen s tim, Merck & Co. intenzivno ulaže u aktivnosti istraživanja i razvoja. Prošle je godine tako uložio iznos od 17,9 milijardi USD, odnosno 32,9 posto ukupnog prihoda od prodaje lijekova na recept. Ova je kompanija bila prva među deset vodećih po iznosu uloženom u istraživanje i razvoj, kao i po njegovom intenzitetu u 2024. godini.

Ulažući visoke iznose i napore u istraživanje i razvoj, Johnson & Johnson također nastoji zadržati prvo mjesto na listi vodećih svjetskih kompanija. Ova je kompanija prošle godine u istraživanje i razvoj uložila 30,6 posto svojih ukupnih prihoda od prodaje lijekova na recept, što ju je svrstalo na drugo mjesto po ovom pokazatelju.

Vodeća trgovačka društva u Hrvatskoj

“62,3 posto ukupnog prihoda na razini deset vodećih farmaceutskih poduzeća generirala je Pliva Hrvatska.

“Ukupni prihod deset vodećih u farmaceutskom sektoru na međugodišnjoj je razini povećan za 18,2 posto.

—Mjereno ukupnim prihodima ostvarenim u 2024. godini, deset vodećih poduzeća u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka su Pliva Hrvatska d.o.o., JGL d.d., Belupo d.d., Hospira Zagreb d.o.o., Genera d.d., PharmaS d.o.o., Krka-Farma d.o.o., Fidifarm d.o.o., TAPI Croatia Industries d.o.o. i Yasenka d.o.o. Zajedno je ovih deset trgovačkih društava u 2024. godini imalo ukupni prihod u iznosu od 1.437,91 milijuna eura [tablica 4]. Najveći dio ovog iznosa odnosi se na ukupni prihod koji je u prošloj godini ostvarila Pliva Hrvatska. Naime, 62,3 posto ukupnog prihoda na razini deset vodećih farmaceutskih poduzeća generirala je Pliva Hrvatska. Radi se konkretno o iznosu od 896,3 milijuna eura ukupnog prihoda u 2024. godini [tablica 5]. Drugo trgovačko društvo po visini ukupnog prihoda je JGL, čiji je ukupni prihod u prošloj godini iznosio 162,0 milijuna eura. Slijedi ga Belupo s ukupnim prihodom od 130,9 milijuna eura.

Ukupni prihod deset vodećih u farmaceutskom sektoru na međugodišnjoj je razini povećan za 18,2 posto. Većina trgovačkih društava s popisa deset vodećih poduzeća sektora prošle je godine ostvarila povećanje ukupnih prihoda u odnosu na 2023. godinu. Najveće povećanje ukupnog prihoda na međugodišnjoj razini ostvarila je Yasenka. Ukupni prihod ovog trgovačkog društva u prošloj godini porastao je za 23,2 posto u odnosu na 2023. godinu. Značajno je rastao i ukupni prihod Plive, i to za 22,8 posto na međugodišnjoj razini. Ukupne prihode manje nego godinu ranije u 2024. godini imali su Hospira [-13,2 posto] i Krka-Farma [-0,3 posto]. TAPI Croatia Industries, trgovačko društvo u koje je Pliva izdvojila proizvodnju aktivnih farmaceutskih supstancija, osnovano je 2024. godine, te se stoga ne iskazuje promjena ukupnog prihoda na međugodišnjoj razini.

PROŠLU JE GODINU DEVET OD DESET VODEĆIH TRGOVAČKIH DRUŠTAVA SEKTORA ZAVRŠILO S POZITIVNIM FINANCIJSKIM REZULTATOM.

Tablica 4.

Pokazatelji poslovanja deset vodećih trgovačkih društava u farmaceutskom sektoru u Hrvatskoj u 2023. i 2024. godini

Napomena: Koefficient zaduženosti = ukupne obveze/ukupna imovina; koefficient tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze; bruto marža = bruto dobit/ukupan prihod * 100; proizvodnost rada = ukupan prihod/broj zaposlenih.

Izvor: Fina InfoBiz i izračun autorice prema podacima Fine.

	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
Ukupni prihodi (u mil. eura)	1.216,1	1.437,9	118,2
Bruto dobit (u mil. eura)	172,8	223,5	129,3
Broj zaposlenih	5.656	6.133	108,4
Proizvodnost rada (u eurima)	215.002,89	234.454,12	109,1
Bruto marža (u %)	14,21	15,55	109,4
Koefficient tekuće likvidnosti	2,34	3,69	157,6
Koefficient zaduženosti	0,46	0,34	74,9

“U usporedbi s godinom ranije, bruto dobit koju je ostvarilo navedenih deset poduzeća povećana je za 29,3 posto.

Prošlu je godinu devet od deset vodećih trgovačkih društava sektora završilo s pozitivnim financijskim rezultatom. S gubitkom je godinu završio samo TAPI Croatia Industries. Gubitak ovog trgovačkog društva iznosio je 694.296 eura. Ukupna bruto dobit na razini deset vodećih trgovačkih društava sektora iznosila je u 2024. godini 223,5 milijuna eura. U usporedbi s godinom ranije, bruto dobit koju je ostvarilo navedenih deset poduzeća povećana je za 29,3 posto.

Najveću bruto dobit u 2024. godini ostvarila je Pliva Hrvatska. Ona je iznosila 138,6 milijuna eura i na međugodišnjoj je razini povećana za 39,3 posto. Najviše je porasla bruto dobit poduzeća PharmaS. Dobit prije oporezivanja koju je ostvarilo ovo poduzeće bila je za 52,2 posto veća nego godinu ranije. Bruto dobit manju nego u 2023. godini imali su Hospira Zagreb [3,9 posto], Genera [40,2 posto], Krka-Farma [6,5 posto] i Yasenka [23,2 posto].

U prošloj je godini u deset vodećih poduzeća sektora bilo ukupno 6.133 zaposlenih, što je 8,4 posto više nego 2023. godine. Najveći broj zaposlenih imala je Pliva Hrvatska, u kojoj je prošle godine radilo 2.926 zaposlenika, 2 posto više nego 2023. godine. Najveće međugodišnje povećanje broja zaposlenih imalo je trgovačko društvo Yasenka, u kojem je prošle godine bilo 20,8 posto više zaposlenih. S druge strane, broj zaposlenih u prošloj godini smanjili su Krka-Farma [15,4 posto], Fidifarm [11,6 posto], Hospira [0,2 posto] i Genera [0,6 posto].

U PROŠLOJ JE GODINI U DESET VODEĆIH PODUZEĆA SEKTORA BILO UKUPNO 6.133 ZAPOSLENIH, ŠTO JE 8,4 POSTO VIŠE NEGO 2023. GODINE.

“Kao posljedica značajnog povećanja prihoda uz povećan broj zaposlenih u 2024. godini, proizvodnost rada na razini deset vodećih poduzeća sektora porasla je za 9,1 posto.

Kao posljedica značajnog povećanja prihoda uz povećan broj zaposlenih u 2024. godini, proizvodnost rada na razini deset vodećih poduzeća sektora porasla je za 9,1 posto. Najveću je proizvodnost rada u prošloj godini imao Fidifarm. Ona je iznosila 484.827,84 eura. Fidifarm je prošle godine s 38 zaposlenika ostvario ukupni prihod u iznosu od 18,4 milijuna eura. Drugi po proizvodnosti rada je PharmaS s 316.642,13 eura, a slijedi ga Pliva u kojoj je proizvodnost rada u 2024. godini bila 306.326,94 eura. Najmanju proizvodnost rada u prošloj je godini imao TAPI Croatia Industries, a iznosila je 45.378,99 eura. U prošloj je godini ovo trgovačko društvo zapošljavalo 353 zaposlenika, a ukupni prihod mu je iznosio 16,0 milijuna eura.

Što se tiče bruto marže, ona je za deset vodećih trgovačkih društava sektora u prošloj godini iznosila 15,6 posto. Na međugodišnjoj razini bruto marža deset vodećih povećana je za 9,4 posto. Najveću bruto maržu u 2024. godini imali su Hospira (25,5 posto) i Belupo (25,2 posto). TAPI Croatia Industries prošle je godine imao negativnu bruto maržu s obzirom na to da je poslovaao s gubitkom.

Tablica 5.
Pokazatelji poslovanja deset vodećih farmaceutskih proizvođača u Hrvatskoj u 2024. godini

	Ukupni prihodi (u mil. eura)	Indeks 2024./2023.	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent tekuće likvidnosti	Bruto marža	Proizvodnost rada (u eurima)
Pliva Hrvatska d.o.o.	896,3	122,8	0,39	4,25	15,46	306.326,94
JGL d.d.	162,0	121,2	0,50	4,14	11,01	217.776,43
Belupo d.d.	130,9	112,2	0,09	5,97	25,24	134.349,55
Hospira Zagreb d.o.o.	90,7	86,8	0,15	1,32	25,47	214.994,69
Genera d.d.	46,1	111,3	0,26	4,42	5,35	140.606,90
PharmaS d.o.o.	38,0	106,3	0,61	1,44	10,49	316.642,13
Krka-Farma d.o.o.	29,5	99,7	0,13	3,39	4,78	179.915,20
Fidifarm d.o.o.	18,4	113,3	0,41	2,92	18,32	484.827,84
TAPI Croatia Industries d.o.o.	16,0	-	0,13	2,98	-4,33	45.378,99
Yasenka d.o.o.	9,9	123,2	0,30	1,25	4,46	155.002,03

Napomena: Koeficijent zaduženosti = ukupne obveze/ukupna imovina; koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze; bruto marža = bruto dobit/ukupan prihod * 100; proizvodnost rada = ukupan prihod/broj zaposlenih.

Izvor: Fina InfoBiz i izračun autorice prema podacima Fine.

NA MEĐUGODIŠNJOJ RAZINI BRUTO MARŽA DESET VODEĆIH PODUZEĆA POVEĆANA JE ZA 9,4 POSTO.

Koeficijent tekuće likvidnosti za deset vodećih trgovačkih društava u 2024. godini značajno je povećan u odnosu na onaj iz 2023. godine. Naime, povećan je za 57,6 posto i iznosio je 3,69, što ukazuje kako na razini vodećih poduzeća sektora nema problema s podmirivanjem obveza. Analiziraju li se pojedinačno, može se zaključiti kako većina njih zapravo nema problema s održavanjem tekuće likvidnosti. Koeficijente tekuće likvidnosti manje od 1,5 prošle su godine imali Hospira Zagreb, PharmaS i Yasenka. U ova je tri trgovačka društva prošle godine bilo problema s podmirenjem obveza.

“Analizirano na razini deset vodećih poduzeća sektora, u prošloj godini nije bilo prekomjerne razine zaduženosti.

Analizirano na razini deset vodećih poduzeća sektora, u prošloj godini nije bilo prekomjerne razine zaduženosti. Naime, koeficijent zaduženosti za deset vodećih prošle je godine bio 0,3 i u usporedbi s 2023. godinom smanjen je za 25 posto. Koeficijent zaduženosti ispod granice od 0,5 koja upućuje na problem prezaduženosti imala je većina od deset vodećih trgovačkih društava u proizvodnji farmaceutskih proizvoda i pripravaka. Razina zaduženosti iznad prihvatljive granice u prošloj godini bila je u trgovačkom društvu PharmaS (0,6). Zaduženost na samoj granici prihvatljivosti prošle je godine imalo trgovačko društvo JGL.

Zaključak

— Prošlu je godinu obilježio rast zaposlenosti i plaća u farmaceutskoj industriji u Hrvatskoj. Također je nastavljen trend povećanja izvoza, ali i uvoza farmaceutskih proizvoda u Hrvatskoj, pri čemu treba naglasiti da vrijednost uvoza farmaceutskih proizvoda i pripravaka značajno nadmašuje vrijednost njihovog izvoza. Treba spomenuti kako u Hrvatskoj raste i potrošnja lijekova. Dostupni podaci pokazuju kako izdaci za lijekove kao i broj izdanih recepata bilježe porast na međugodišnjoj razini. Porast plaćanja za lijekove iz nacionalnog zdravstvenog sustava prisutan je i u drugim europskim zemljama.

Poslovanje vodećih trgovačkih društava u farmaceutskoj industriji u Hrvatskoj prošle su godine obilježili rast prihoda, povećanje likvidnosti te smanjenje zaduženosti. Također, treba napomenuti da su vodeća trgovačka društva ovog sektora, s izuzetkom društva TAPI Croatia Industries, prošlu godinu završili s dobitkom.

Farmaceutska industrija nije izuzeta od povećanja cijena koje je prisutno u hrvatskom gospodarstvu. I proizvođačke i potrošačke cijene farmaceutskih proizvoda i pripravaka bile su prošle godine više nego godinu ranije. Trend povećanja cijena proizvoda farmaceutske industrije prisutan je i u Europskoj uniji. Na razini Europske unije prošle je godine zabilježen trend povećanja obujma proizvodnje farmaceutskih proizvoda i pripravaka. Rastao je i broj zaposlenih u ovoj industriji, kao i njihove plaće.

“**Prestanak
patentne zaštite
za najprodavanije
lijekove u svijetu
u pravilu znači i
smanjenje njihove
prodaje zbog pojave
biosličnih lijekova.**

Najveća svjetska i europska trgovačka društva koja se bave proizvodnjom farmaceutskih proizvoda i pripravaka ulažu sve više u istraživanje i razvoj, koji su ključ uspjeha u ovoj industriji. Prestanak patentne zaštite za najprodavanije lijekove u svijetu u pravilu znači i smanjenje njihove prodaje zbog pojave biosličnih lijekova. Zbog toga proizvođači lijekova bilježe sve veća ulaganja u istraživanje i razvoj novih lijekova koji će im u budućnosti osigurati visoke prihode.

PROŠLU JE GODINU OBILJEŽIO RAST ZAPOSLENOSTI I PLAĆA U FARMACEUTSKOJ INDUSTRIJI U HRVATSKOJ.

Najprodavaniji lijek u svijetu trenutno je iz kategorije onkoloških lijekova. No, već je sad zamjetan rast prodaje GLP-1 lijekova za liječenje dijabetesa i pretilosti. Za ove se lijekove očekuje da će u narednim godinama postati najprodavaniji na svjetskoj razini. Najave da bi oni u budućnosti bili korišteni za liječenje pretilosti svakako idu u prilog ostvarivanju ovakvih prognoza.

Literatura:

- Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED). (2024). *Izvešće o potrošnji lijekova u Republici Hrvatskoj u 2023. godini*. Preuzeto s: <https://halmed.hr/Novosti-i-edukacije/Publikacije-i-izvjesca/Izvjesca-o-potrosnji-lijekova/Izvjesce-o-potrosnji-lijekova-u-Republici-Hrvatskoj-u-2023/>
- Buntz, B. (2025). 2024's blockbusters: Top 50 drugs by sales. *Drug Discovery and Development*. Preuzeto s: <https://www.drugdiscoverytrends.com/2024s-blockbusters-top-50-pharmaceuticals-by-sales/>
- Christel, M. (2024). 2025 Pharm Exec top 50 companies. *Pharmaceutical Executive*, 45(5). Preuzeto s: <https://www.pharmexec.com/view/2025-pharm-exec-top-50-companies>
- Državni zavod za statistiku. (2025a). *Indeks potrošačkih cijena* [Baze podataka] [26.8.2025.].
- Državni zavod za statistiku. (2025b). *Statistika u nizu: Plaće* [26.8.2025.].
- Državni zavod za statistiku. (2025c). *Statistika u nizu: Robna razmjena s inozemstvom, privremeni podaci* [26.8.2024.].
- Državni zavod za statistiku. (2025d). *Statistika u nizu: Zaposlenost* [26.8.2025.].
- Državni zavod za statistiku. (2025e). *Indeksi proizvođačkih cijena u srpnju 2025*. [Priopćenje broj IND-2025-1-1/7] [26.8.2025.].
- Državni zavod za statistiku. (2025f). *Indeks obujma industrijske proizvodnje te indeksi zaliha, zaposlenih osoba i proizvodnosti rada u industriji u lipnju 2025*. [Priopćenje IND-2025-3-1/6] [25.8.2025.].
- Državni zavod za statistiku. (2025g). *Indeksi proizvodnosti rada u industriji prema glavnim industrijskim grupacijama (GIG 2009.) te područjima, odjeljcima i skupinama NKD-a 2007*. [PC-Axis baze podataka] [26.8.2025.].
- European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA). (2025). *The pharmaceutical industry in figures*. Preuzeto s: <https://www.efpia.eu/media/uj0popel/the-pharmaceutical-industry-in-figures-2025.pdf>
- Europska komisija. (2024). *The 2024 EU industrial R&D investment scoreboard*. Preuzeto s: <https://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard/2024-eu-industrial-rd-investment-scoreboard>
- Eurostat. (2025). *Database: Short-term business statistics*. Preuzeto s: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- EvaluatePharma. (2025). *World preview 2025: Pharma growth steady amid turbulent seas and rising China*. Preuzeto s: <https://www.evaluate.com/thought-leadership/2025-world-preview/>
- Hina. (2025). Novo doba borbe protiv pretilosti, WHO prvi puta preporučuje ovakvo liječenje: 'To je ključni korak'. *Jutarnji list*. Preuzeto s: <https://www.jutarnji.hr/life/zdravlje/novo-doba-borbe-protiv-pretilosti-who-prvi-puta-preporucuje-ovakvo-lijecenje-to-je-kljucni-korak-15622940>
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. (2025). *Izvešće o poslovanju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2024. godinu*. Preuzeto s: <https://hzzo.hr/sites/default/files/inline-files/Izvj%C5%A1%C4%87e%20o%20poslovanju%20HZZO-a%20za%202024.%20godinu.pdf>

Izdavač

Ekonomski institut, Zagreb
Trg J. F. Kennedyja 7,
10000 Zagreb
Telefon: 01 2362 200
Fax: 01 2335 165
<http://www.eizg.hr>

Za izdavača

Ivana Rašić, ravnateljica

Glavna urednica

Ivana Rašić

Autorica analize

Ljiljana Božić

Izvršna urednica

Doris Dresto

Lektura

Doris Baničević

Grafička urednica

Jelena Marčetić

Grafičko oblikovanje

Studio 2M

Slika na naslovnici

CCO javna domena

Napomena

Sektorska analiza autorskog je karaktera i ne odražava nužno stav Ekonomskog instituta, Zagreb.

Sljedeća analiza *Građevinarstvo i nekretnine* izlazi u listopadu 2025.

Sufinancira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije.

Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.